

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային
ստանդարտներին համապատասխան՝
առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ

Առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	1
Առանձին շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն.....	2
Առանձին սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	3
Առանձին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	4
Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	5

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
 Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
 Վ. Սարգսյան փ. 26/1
 «Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
 Հեռախոս + 374 (10) 595 999
 Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Ընկերություն») առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին առանձին հաշվետվություններ՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին առանձին հաշվետվությունները, ինչպես նաև առանձին ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով կից ներկայացվող առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության չհամախմբված ֆինանսական վիճակը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա չհամախմբված ֆինանսական արդյունքները և չհամախմբված դրամական միջոցների հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «*Աուդիտորի պատասխանատվությունն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (Ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՉԷՄՍԻ կանոնագրքը) և Հայաստանի Հանրապետությունում առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՉԷՄՍԻ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների համաձայն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ առանձին ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանք խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Եական խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կագրեն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Եական անորոշություն ղեպերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեպերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:

- գնահատում ենք առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու է՝

Դավիթ Շամշյան
Տնօրեն, Աուդիտի բաժին 2529609

Իրինա Գևորգյան
Ղեկավար գործընկեր
«Բեյ-Փի-Էմ-Ձի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

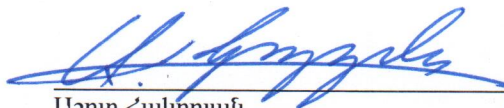
KPMG Armenia LLC

«Բեյ-Փի-Էմ-Ձի Արմենիա» ՍՊԸ
12 մարտի 2024թ.

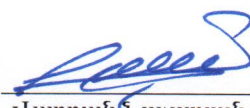
«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

մ/ն. ՀՀ դրամ	Ծնթց.	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	8	308,250	312,062
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	9	949	850
Ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում	7	9,071	9,071
Շահութահարկի գծով ոչ ընթացիկ կանխավճարներ		-	676
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		229	236
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		318,499	322,895
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	10	17,951	19,700
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	11	36,605	48,787
Տրամադրված փոխառություններ		300	-
Ժամկետային ավանդներ	12	5,177	955
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	18,790	14,632
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		78,823	84,074
Ընդամենը ակտիվներ		397,322	406,969
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ	14	370,932	370,932
Լրացուցիչ կապիտալ		216	216
Կուտակված վնաս		(15,921)	(39,579)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		355,227	331,569
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	15	-	5,053
Հետաձգված հարկի գծով պարտավորություններ	25	8,596	3,193
Պետական շնորհներ	16	56	94
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		8,652	8,340
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վճարվելիք շահութահարկ		140	-
Վարկեր և փոխառություններ	15	-	30,721
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	17	33,303	36,339
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		33,443	67,060
Ընդամենը պարտավորություններ		42,095	75,400
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		397,322	406,969

Հաստատվել է հրապարակման և ստորագրվել է 2024թ. մարտի 11-ին:

Աշոտ Հակոբյան
 Վարչության նախագահ – Գլխավոր տնօրեն

Վարդան Հաչարյան
 Գլխավոր հաշվապահ

**«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Առանձին շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի
մասին հաշվետվություն**

մին. << դրամ	Ծնթգ.	2023թ.	2022թ.
Հատույթ	18	250,904	276,436
Վաճառքի ինքնարժեք	19	(212,384)	(241,731)
Համախառն շահույթ		38,520	34,705
Այլ գործառնական եկամուտ	20	6,391	7,898
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	21	(9,098)	(10,304)
Այլ գործառնական ծախսեր	22	(6,182)	(4,478)
Գործառնական շահույթ		29,631	27,821
Ֆինանսական եկամուտ	23	1,162	10,709
Ֆինանսական ծախսեր	24	(917)	(2,788)
Ծահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		29,876	35,742
Ծահութահարկի գծով ծախսեր	25	(6,218)	(5,205)
Տարվա շահույթ		23,658	30,537
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		23,658	30,537

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Առանձին սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

մին. << դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.	370,932	216	(70,116)	301,032
Ընդամենը 2022թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	30,537	30,537
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ. և 1 հունվարի 2023թ.	370,932	216	(39,579)	331,569
Ընդամենը 2023թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	23,658	23,658
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	370,932	216	(15,921)	355,227

5-40 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Առանձին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

մ/ն. << դրամ	Ծնթգ.	2023թ.	2022թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Շահույթ մինչև շահույթահարկով հարկումը		29,876	35,742
Ճշգրտումներ.			
Մաշվածություն	19, 21, 22	17,996	15,879
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկում	22	677	398
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման վերականգնում	20	(529)	(276)
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	20,22	1,176	334
Պահուստների գուտ փոփոխություն	20,22	156	679
Հիմնական միջոցների օտարումից գուտ օգուտ	20	(158)	(90)
Ծնորիված հիմնական միջոցներից եկամուտ	20	(38)	(38)
Չուտ (օգուտ)/կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից	20,23	620	(9,640)
Շահաբաժիններ	20	(646)	(119)
Տոկոսային եկամուտ	23	(995)	(1,497)
Տոկոսային ծախս	24	917	2,788
Այլ փոփոխություններ		1	392
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները		49,053	44,552
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի (ան)/նվազում		11,509	(2,329)
Պաշարների ան		(1,631)	(3,141)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի ան		(710)	3,540
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր շրջանառու կապիտալի փոփոխություններից հետո		58,221	42,622
Ստացված տոկոսային եկամուտ		934	1,185
Վճարված տոկոսներ		(660)	(2,026)
Գործառնական գործունեությունից գուտ դրամական միջոցների հոսքեր		58,495	41,781
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(12,550)	(21,616)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		57	8
Ստացված շահաբաժիններ		635	111
Ժամկետը լրացած ավանդների մարում		5,836	-
Նոր ավանդների տեղաբաշխում		(10,036)	(200)
Տրամադրված փոխառություններ		(300)	(16)
Մուտքեր տրամադրված փոխառությունների մարումից		-	16
Դուստր ընկերության ձեռքբերում		-	(4,653)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված գուտ դրամական միջոցների հոսքեր		(16,358)	(26,350)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	15	371	76
Վարկերի և փոխառությունների մարում	15	(38,335)	(15,799)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված գուտ դրամական		(37,964)	(15,723)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(15)	(65)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	13	14,632	14,989
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին	13	18,790	14,632

Այն ֆինանսական գործարքները, որոնցով չի պահանջվել դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում, ներառված չեն առանձին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում և բացահայտված են Ծանոթագրություն 26-ում:

5-40 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1	«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գործունեությունը.....	6
2	Ընկերության գործառնական միջավայրը	6
3	Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում.....	7
4	Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	14
5	Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	15
6	Փոխկապակցված անձանց հետ մնացորդներ և գործարքներ.....	16
7	Ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում	17
8	Հիմնական միջոցներ.....	19
9	Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	20
10	Պաշարներ.....	20
11	Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	21
12	Ժամկետային ավանդներ	25
13	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	25
14	Կանոնադրական կապիտալ	26
15	Վարկեր և փոխառություններ.....	26
16	Պետական շնորհներ.....	28
17	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր.....	28
18	Հասույթի վերլուծությունն ըստ տեսակի.....	28
19	Վաճառքի ինքնարժեք	29
20	Այլ գործառնական եկամուտ	29
21	Ընդհանուր և վարչական ծախսեր.....	30
22	Այլ գործառնական ծախսեր	30
23	Ֆինանսական եկամուտ.....	30
24	Ֆինանսական ծախսեր	30
25	Շահութահարկ	31
26	Նշանակալի անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն.....	33
27	Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ.....	33
28	Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում.....	34
29	Կապիտալի կառավարում.....	38
30	Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք.....	39
31	Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների	39
32	Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր.....	40

1 «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գործունեությունը

Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») գործունեության համար:

Ընկերությունը ստեղծվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն հանդիսանում է բաժնետիրական ընկերություն՝ բաժնետոմսերով սահմանափակված պատասխանատվությամբ և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 0091, ք.Երևան, Թբիլիսյան խճուղի 43:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության մայր ընկերությունն է «Գազպրոմ» ՀԲԸ-ն, իսկ վերջնական հսկողությունն իրականացնում է Ռուսաստանի Դաշնության կառավարությունը:

Հիմնական գործունեությունը. Ընկերության հիմնական գործունեությունն է բնական գազի ներկրումն ու բաշխումը, Հայաստանի Հանրապետությունում գազի խողովակաշարերի համակարգի շահագործումը և էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը իր ջերմային (գազային) էլեկտրակայանի միջոցով (Հրազդանի ՋԷԿ-ի (ՋԷԿ) 5-րդ էներգաբլոկ): Ընկերությունն ունի բացառիկ լիցենզիա Հայաստանի Հանրապետությունում գազի բաշխման համար: Գազի փոխադրման և բաշխման սակագները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետ՝ «ՀԾԿ») կողմից:

Ստորև ներկայացված են գազի սակագները (ներառյալ ԱԱՀ) ըստ սպառողների տեսակների:

- ա) Սոցիալապես անապահով սպառողների համար 600 խորանարդ մետրից պակաս քանակությամբ գազ սպառելու դեպքում, սակագինը սահմանվել է 100,000 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց, իսկ տարեկան 600 խորանարդ մետրից ավել քանակությամբ գազ սպառելու դեպքում՝ 143,700 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:
- բ) Գյուղատնտեսության ոլորտում գործող ջերմոցների համար նոյեմբերի 1-ից մարտի 31-ն ընկած ժամանակահատվածի ընթացքում սպառված գազի համար սակագինը սահմանվել է 233.9 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ (նախքան 2022թ. ապրիլի 1-ը՝ 224 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ) 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց, մնացած ժամանակահատվածի համար գործել են (դ) կետում նշված սակագները:
- գ) Գյուղատնտեսական սննդի վերամշակողների համար սակագինը սահմանվել է 233.9 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ (նախքան 2022թ. ապրիլի 1-ը՝ 224 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ) 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:
- դ) Մնացած սպառողների համար, որոնք ամսական սպառում են 10,000 խորանարդ մետրից պակաս քանակությամբ գազ, սակագինը սահմանվել է 143,700 ՀՀ դրամ (նախքան 2022թ. ապրիլի 1-ը՝ 139,000 ՀՀ դրամ) 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց և ամսական 10,000 խորանարդ մետրից ավել քանակությամբ գազ սպառողների համար՝ 265.81 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ (նախքան 2022թ. ապրիլի 1-ը՝ 255.91 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ) 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:

Բնական գազի հիմնական ծավալը գնվում է «Գազպրոմ Էքսպորտ» ՍՊԸ-ից (հանդիսանում է մայր ընկերության ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող կազմակերպություն) (տես Ծանոթագրություն 6):

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և հարկային խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող ընկերությունների համար:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը (շարունակություն)

Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվել են սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրել է անորոշությունը բիզնես միջավայրում: 2023թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանի ռազմական ուժերը սկսեցին նոր ռազմական գործողություն, որի հետևանքով Լեռնային Ղարաբաղի բնակչությունը ստիպված էր լքել իր բնակավայրը և տեղափոխվել Հայաստան՝ Ադրբեջանին թողնելով հսկողությունը տարածքի նկատմամբ:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հույսերային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում

Պատրաստման հիմունքները. Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի արդյունքները և ֆինանսական վիճակը և չեն ներառում դուստր կազմակերպությունների արդյունքները և ֆինանսական վիճակը: Առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջվում է ՀՀ օրենսդրությամբ: Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պետք է ընթերցվեն 2024թ. փետրվարի 27-ին հաստատված՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հետ միասին, որոնք կարող են տրամադրվել օգտագործողներին Ընկերության գրասենյակում և ներկայացված են վերջինիս կայքում:

Առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալները ներկայացված է միլիոն ՀՀ դրամով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կատարվում է այլ նշում:

Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստելիս կիրառվել են նախորդ տարվա նույն և ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները:

Ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում և կապակցված կազմակերպություններում. Դուստր կազմակերպություններում ներդրումները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած ճանաչված արժեքկումից կորուստները:

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեքկուման պահուստը, եթե վերջինս պահանջվում է:

Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են այն ժամանակահատվածում, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր հիմնամասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, եթե Ընկերությունը վատահ է, որ ակտիվի օգտագործումից ապագա տնտեսական օգուտները կգերազանցեն դրա արդյունավետության նախատեսված նորմատիվները՝ միաժամանակ փոխարինման ենթակա մասերի դուրսգրմամբ: Հիմնանորոգման արժեքն ամորտիզացվում է համապատասխան հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացած ժամկետի ընթացքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հայտանիշ: Եթե որևէ նման հայտանիշ գոյություն ունի, ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Նախորդ տարիներում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ այն գնահատումներում, որոնք կիրառվել են ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի ծախսերը որոշելու համար:

Հասույթը հաշվեկշռային արժեքի հետ համեմատելու արդյունքում որոշված՝ օտարումից շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում այլ գործառնական շահույթի կամ ծախսերի բաժնում:

Մաշվածություն. Հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածություն չի հաշվարկվում: Հիմնական միջոցների այլ միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Օգտակար ծառայություն՝ արտահայտված տարիներով

Շենքեր	8-ից 83
Խողովակաշարեր և հորեր	10-ից 83
Այլ հիմնական միջոցներ	5-ից 25

Ակտիվի մնացորդային արժեքն այն գնահատված գումարն է, որը Ընկերությունը ներկա պահին կստանա ակտիվի օտարումից՝ հանած օտարման գնահատված ծախսումները, եթե ակտիվն արդեն լինել դրա օգտակար ծառայության վերջում ակնկալվող տարիքի և վիճակի: Ակտիվի մնացորդային արժեքը և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում (Ծանոթագրություն 8):

Բնական գազի տեխնոլոգիայես անհրաժեշտ մնացորդը դասակարգվում է որպես հիմնական միջոց, և դրա մաշվածությունը հաշվարկվում է խողովակաշարերի և հորերի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. Ամորտիզացման ենթակա ոչ ֆինանսական ակտիվները դիտարկվում են արժեզրկման, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են, որ հաշվեկշռային արժեքը չի կարող լինել փոխհատուցվող: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն չափով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը: Փոխհատուցվող գումարն ակտիվի իրական արժեքից՝ հանած օտարման ծախսումների և օգտագործման արժեքներից առավելագույնն է: Արժեզրկման գնահատման նպատակների համար ակտիվները խմբավորվում են նվազագույն մակարդակի, որի համար կան հիմնականում անկախ դրամական ներհոսքեր (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախնական արժեզրկումը վերանայվում է հնարավոր փոփոխման տեսանկյունից՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնավորման ժամանակ: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրային դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հողվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրային դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Դասակարգում և հետագա չափում

Ֆինանսական ակտիվներ. Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Ընկերությունը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում փոփոխության ազդեցությունը կրող բոլոր ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորդել ֆինանսական ակտիվը, որն այսպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Ֆինանսական ակտիվներ. Բիզնես մոդելի գնահատում. Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացումը կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- նախորդ ժամանակաշրջաններում ֆինանսական ակտիվների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապաճանաչման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել այդ ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվներ. Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ. Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» բաղկացած է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար փոխհատուցումից, ինչպես նաև շահույթի մարժայից:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Ընկերությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դեպքում գնահատվում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Ընկերության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ֆինանսական ակտիվ):

Վաղաժամ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղավճարման գումարն ըստ էության իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար ողջամիտ փոխհատուցում:

Ֆինանսական ակտիվներ. Հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ. Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով: Տոկոսային ծախսեր, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը և արժեզրկումը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ընկերությունն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքներով բանկային վարկեր, որոնց տոկոսադրույքները բանկերը կարող են վերանայել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (<< ԿԲ) հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում: Ընկերությունը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Ընկերությունը այս վարկերը դիտարկում է որպես լողացող տոկոսադրույքով վարկեր:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Դասակարգում, հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած օգուտը կամ կորուստը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ. Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են («նշանակալի վերափոխում»), սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Ընկերությունը իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Ընկերությունը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործվող ուղեցույցին համանման ուղեցույց:

Ընկերությունը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հիմք ընդունելով հետևյալ որակական գործոնները.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխությունը,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխությունը,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխությունը, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ներառումը):

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վերափոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվող չեն, վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը: Այդ դեպքում, Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ՝ շահույթում կամ վնասում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես վերաբանակցված կամ վերափոխված պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեք, որոնք զեղչվում են ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Ընկերությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվող են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե վերափոխումը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապահանջմանը, Ընկերությունը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման, այսինքն, Ընկերությունը ճանաչում է վերափոխման (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում վերափոխման (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ հաստատուն տոկոսադրույքների փոփոխությունները բանկերի կողմից՝ ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով բանկերն իրավունք ունեն կատարել նման փոփոխություն և Ընկերությունը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքը Ընկերությունը հաշվառում է կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ընկերությունն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Ընկերությունը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբերվող են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների վերափոխումը հաշվառվում է որպես մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես մարումից օգուտի կամ կորուստի մաս: Եթե փոխանակումը կամ վերափոխումը չի հաշվառվում որպես մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների ապահանջում. Ընկերությունն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Ընկերությունը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջում. Ընկերությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Ընկերությունը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատույցման (ներառյալ՝ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով քանի որ (i) պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և այդ պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ և (ii) նախորոշված չեն որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը հաշվեգրվում են, երբ պայմանագրային կողմը կատարում է պայմանագրով նախատեսված իր պարտականությունները և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պաշարներ. Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքով՝ գազի համար և «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» սկզբունքով՝ այլ պաշարների համար: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համարման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Կանխավճարներ. Կանխավճարները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանելով արժեգրկման համար պահուստը: Կանխավճարները դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքներն ու ծառայություններն ակնկալվում է ստանալ մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարը վերաբերում է այնպիսի ակտիվի, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կդասակարգվի որպես ոչ ընթացիկ: Ակտիվներ ձեռք բերելու գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ Ընկերությունը ստանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողություն և հավանական է, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այլ կանխավճարները ծախսագրվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ կանխավճարի հետ կապված ապրանքը կամ ծառայությունը ստացվում է: Եթե կա այնպիսի հայտանիշ, որ կանխավճարին վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվի, ապա կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում և արժեգրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Կանոնադրական կապիտալ. Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո:

Շահաբաժիններ. Շահաբաժինները գրանցվում են որպես պարտավորություն և նվազեցվում են սեփական կապիտալից այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք հայտարարագրվել և հաստատվել են: Այն շահաբաժինները, որոնք հայտարարագրվել են հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո և նախքան առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների հրատարակման վավերացումը, ներկայացվում են հետագա իրադարձությունների ծանոթագրությունում:

Հասույթի ճանաչում. Հասույթը Ընկերության բնականոն գործունեության ընթացքում առաջացած եկամուտն է: Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն իրենից ներկայացնում է հատուցում, որի համար Ընկերությունն ակնկալում է իրավունք ստանալ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողությունը հաճախորդին փոխանցելու դիմաց՝ առանց երրորդ կողմերի անուղից ստացված գումարների հաշվառման: Հասույթը ճանաչվում է՝ հանած ավելացված արժեքի հարկը:

Ընկերությունը սահմանում է հետևյալ կատարման պարտավորությունները՝ բնական գազի վաճառք, բնական գազի փոխադրում և էլեկտրաէներգիայի վաճառք:

Ընկերությունը ճանաչում է բնական գազի վաճառքից ստացված հասույթը, երբ ապրանքի նկատմամբ հսկողությունը փոխանցվել է, քանի որ, երբ գազը մատակարարվում է հաճախորդին, վերջինս լիիրավ իրավունք ունի տնօրինելու այն, և առկա չեն չկատարված պարտավորություններ, որոնք կարող էին ազդել հաճախորդի կողմից ապրանքի ընդունման վրա: Ընկերությունը բնական գազը վաճառում է պայմանագրերով սահմանված ֆիքսված գնով: Դեբիտորական պարտքը ճանաչվում է, երբ ապրանքն առաքվում է հաճախորդին, քանի որ դա այն պահն է, երբ դիտարկումն անվերապահ է, քանի որ նախքան վճարումը պահանջվում է միայն ժամանակի ընթացք:

Ընկերությունը ժամանակի ընթացքում փոխանցում է ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ վերահսկողությունը և, հետևաբար, կատարում է արտադրողականության պարտավորություն, և բնական գազի փոխադրման և էլեկտրաէներգիայի վաճառքի հետ կապված եկամուտները ճանաչում է ժամանակի ընթացքում, քանի որ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և օգտագործում է համապատասխան առավելություններ: Հաճախորդներին հաշիվները ներկայացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ համապատասխան օրացուցային ամսում վաճառված էլեկտրաէներգիայի/բնական գազի փաստացի ծավալի հիման վրա: Հասույթը ճանաչվում է այն գումարով, որով Ընկերությունն իրավունք ունի հաշիվ ներկայացնել, քանի որ այդ գումարն ուղղակիորեն համապատասխանում է այսօրվա դրությամբ հաճախորդի համար Ընկերության կատարված աշխատանքի արժեքին:

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից Ընկերությունը չունի էական պայմանագրային ակտիվներ: Պայմանագրային պարտավորությունները ճանաչվում են հաճախորդներից ստացված կանխավճարի գծով և հանդիսանում են Ընկերության պարտավորությունը՝ հաճախորդին փոխանցել ապրանքները կամ ծառայությունները, որոնց գծով Ընկերությունը ստացել է հատուցում: Առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում այն ներկայացված է առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում:

Բոլոր տեսակի եկամուտների գծով պայմանագրերը չեն պարունակում էական ֆինանսական քաղաքիչ, քանի որ պայմանագրային կողմերի միջև համաձայնեցված վճարումների պայմանները հաճախորդներին կամ Ընկերությանը չեն ապահովում ֆինանսավորումից ստացված զգալի օգուտով: Ընկերությունը չի ակնկալում պայմանագրերի ստորագրում, որտեղ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների հաճախորդին փոխանցման և վերջինիս կողմից դրանց վճարման միջև ընկած ժամանակահատվածը գերազանցում է մեկ տարին: Որպես հետևանք, Ընկերությունը չի փոփոխում գործարքի գները փողի ժամանակային արժեքի համար:

Բոլոր պարտքային գործիքների գծով տոկոսային եկամուտներն արտացոլվում են հաշվեգրման եղանակով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Նման հաշվարկը տոկոսային եկամուտների և ծախսերի մեջ ներառում է բոլոր միջնորդավճարներն ու վճարումները, որոնք վճարվել և ստացվել են պայմանագրի կողմերից, և արդյունավետ տոկոսադրույքի, գործարքի ծախսերի, ինչպես նաև բոլոր այլ պարգևավճարների կամ զեղչերի անբաժանելի մասն են կազմում:

4 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ընկերությունը կատարում է գնահատականներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև որոշակի այլ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություններ 11-ում և 28-ում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համանման ակտիվների համար առկա փորձը: Այս ակտիվների հետ կապված ապագա տնտեսական շահույթը հիմնականում կստացվի դրանց օգտագործումից: Սակայն մի շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հաճախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը: Ղեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացող ժամկետը, հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները Ընկերության համար տնտեսական շահույթ կառաջացնեն: Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. (ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, (բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրիչներից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և (գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխություններից:

Իրական արժեքի չափում

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Ընկերությունը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- 1-ին մակարդակ. նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտվող):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության համար դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործված ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, ապա իրական արժեքի չափումն որպես մեկ ամբողջություն դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որտեղ դասակարգվում են ամենացածր մակարդակի տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջ չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները Ընկերությունը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը:

5 Գեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Ընկերությունը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(ա) Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասերի (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)

2020թ-ին և 2022թ-ին հրապարակված փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանել պարտավորության ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ լինելը որոշելու պահանջները և պահանջում են նոր բացահայտումներ կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորությունների համար: Փոփոխությունները կիրառվում են 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

(բ) Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՀՄՍ 17-ի փոփոխություններ)

Փոփոխություններով պահանջվում են տեղեկատվության նոր բացահայտումներ մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածությունների վերաբերյալ, որոնք օգնում են ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին գնահատել այդ պայմանավորվածությունների ազդեցությունն Ընկերության պարտավորությունների և դրամական հոսքերի և իրացվելիության ռիսկին Ընկերության ենթարկվածության վրա: Փոփոխությունները կիրառվում են 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

(գ) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառքի և հետադարձ վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)

6 Փոխկապակցված անձանց հետ մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ո՛չ միայն իրավական կառուցվածքի վրա:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են.

մյն. ՀՀ դրամ	2023թ.			2022թ.		
	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Դուստր կազմակեր- պություններ	Բաժնետեր	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Դուստր կազմակեր- պություններ	Բաժնետեր
Տրամադրված վարկեր և փոխառություններ Առևտրային և այլ դերհտորական պարտքեր	-	300	-	-	-	-
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	340	-	-	4,234	-
	(19,492)	(1,591)	(1)	(21,863)	(1,709)	(3)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարիների համար փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները հետևյալն են.

մյն. ՀՀ դրամ	2023թ.			2022թ.		
	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Դուստր կազմակեր- պություններ	Բաժնետեր	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Դուստր կազմակեր- պություններ	Բաժնետեր
Գազի գնումներ	(161,194)	-	-	(195,212)	-	-
Գազի փոխադրման ծախսեր	-	(3,226)	-	-	(3,441)	-
Եկամուտ հավատարմագրայի ն կառավարումից Այլ ծառայությունների և նյութերի գնումներ	-	2,619	-	-	2,512	-
Այլ ծառայությունների և նյութերի վաճառք	(57)	(650)	(5)	(95)	(576)	(5)
Այլ ծառայությունների և նյութերի վաճառք	-	264	-	-	165	-
Տոկոսային ծախս	2	-	-	5	-	-
Շահաբաժինների տեսքով եկամուտ	-	646	-	-	119	-
Հասույթ	-	-	-	-	-	-
Այլ եկամուտ	-	61	-	-	47	-
Այլ ծախսեր	-	(3,374)	(5)	-	(1,804)	(7)

6 Փոխկապակցված անձանց հետ մնացորդներ և գործարքներ (շարունակություն)

Ղեկավար անձնակազմին հատուցումը ներկայացված է ստորև:

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
<i>Կարճաժամկետ հատուցումներ.</i>		
- Աշխատավարձ	885	975
- Կարճաժամկետ պարգևավճարներ	39	59
Ընդամենը	924	1,034

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ղեկավար անձնակազմին հատուցման հետ կապված կան հաշվեգրված պարտավորություններ 37 մլն. ՀՀ դրամ չափով (2022թ.՝ 38 մլն. ՀՀ դրամ): Կարճաժամկետ պարգևավճարները ենթակա են ամբողջությամբ վճարման 12 ամսվա ընթացքում այն ժամանակահատվածի վերջից սկսած, որի ընթացքում ղեկավարությունը տրամադրել է համապատասխան ծառայությունները:

7 Ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ներդրումներ «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ում	4,652	4,652
Ներդրումներ «Տրանսգազ» ՍՊԸ-ում	2,503	2,503
Ներդրումներ «Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ-ում	1,310	1,310
Ներդրումներ «Ավտոգազ» ՍՊԸ-ում	353	353
Ներդրումներ «Բուխան» ՍՊԸ-ում	248	248
Ներդրումներ «Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ-ում	5	5
Ընդամենը	9,071	9,071

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Հաշվեկշռային արժեքը առ 1 հունվարի	9,071	4,419
100% մասնակցության ձեռքբերում «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ում	-	4,652
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբերի	9,071	9,071

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են դուստր կազմակերպությունները.

Դուստր ընկերություն	Գրանցման երկիր	2023թ.	2022թ.
		Սեփականություն/ Չայնի իրավունք	Սեփականություն/ Չայնի իրավունք
«Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Ավտոգազ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Բուխան» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Տրանսգազ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%*
«Պոժտեխնիկա» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%*

* 2022թ. հունիսի 17-ին Ընկերությունը ձեռք է բերել հսկողություն «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ի նկատմամբ՝ գնելով ընկերության փայերի 100%-ը 4,652 մլն. ՀՀ դրամով:

7 Ներդրումներ դուստր կազմակերպություններում (շարունակություն)

«Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ի ձեռք բերված փայերի իրական արժեքը գնահատվել է 4,652 մլն. ՀՀ դրամ անկախ գնահատողի՝ «ԷքսԷլՓի Փարթներս»-ի կողմից՝ հիմնվելով «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ի գեղչված դրամական հոսքերի վրա:

«Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ն իրականացնում է կենցաղային գազի սպառման սարքերի տեխնիկական սպասարկման և վերանորոգման աշխատանքներ Հայաստանի ողջ տարածքում: «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ի նկատմամբ հսկողության ձեռքբերումը Ընկերությանը հնարավորություն կտա ամրապնդել իր դիրքը շուկայում՝ գազի մատակարարման և վաճառքի ոլորտում:

Այս ձեռքբերման միջոցով Ընկերությունը նաև հսկողություն ձեռք բերեց «Պոժտեխնիկա» ՍՊԸ-ի նկատմամբ, որի 100% մասնակիցն է հանդիսանում «Էյ-Ի-Ջի Սերվիս» ՍՊԸ-ն:

Դուստր կազմակերպությունների հիմնական գործունեությունն է.

«Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ-ն արտադրում է գազասարքավորումներ, ինչպես նաև բնագավառին առնչվող այլ սարքավորումներ:

«Ալտոգազ» ՍՊԸ-ն իրականացնում է սեղմված գազի պահեստավորում և վաճառք, ավտոգազալիցքավորման կայանների շահագործում և տեխնիկական սպասարկում, գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրում:

«Բութան» ՍՊԸ-ն իրականացնում է հեղուկ գազի գնում և հետագա վերավաճառք, հեղուկ գազի բալոնների նորոգում և վկայագրում, ինչպես նաև գազալիցքավորման կայանների շահագործում:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ-ն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բնական գազի փոխադրում և գազի ստորգետնյա պահեստարանների կառավարում:

«Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ-ն մատուցում է կապի և ՏՏ ծառայություններ:

«Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ն մատուցում է բաժանորդների գազասպառման (ներտնային) համակարգերի և սարքավորումների տեխնիկական սպասարկման ծառայություններ:

«Պոժտեխնիկա» ՍՊԸ-ն ներմուծում և վաճառում է հակահրդեհային սարքավորումներ և իրականացնում է հրաշիջուցիչների լիցքավորում և վերանորոգում:

8 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի շարժերը հետևյալն են.

մլն. ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Խողովա- կաշարեր և հորեր	Այլ հիմնական միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.					
	76,710	216,385	201,046	5,730	499,871
Ավելացումներ	99	248	2,370	20,159	22,876
Օտարումներ	-	(97)	(712)	(94)	(903)
Վերադասակարգումներ	373	3,936	8,723	(13,032)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.					
	77,182	220,472	211,427	12,763	521,844
Ավելացումներ	89	1	2,004	13,412	15,506
Օտարումներ	(21)	(138)	(408)	(39)	(606)
Վերադասակարգումներ	1,020	14,998	2,992	(19,010)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	78,270	235,333	216,015	7,126	536,744
Մաշվածություն					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.					
	(8,956)	(116,151)	(69,055)	(255)	(194,417)
Մաշվածություն	(1,465)	(6,333)	(8,039)	-	(15,837)
Արժեզրկում	-	(294)	(59)	(23)	(376)
Օտարումներ	-	96	710	42	848
Վերադասակարգումներ	2	-	(3)	1	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.					
	(10,419)	(122,682)	(76,446)	(235)	(209,782)
Մաշվածություն	(1,493)	(6,533)	(9,970)	-	(17,996)
Արժեզրկում	(235)	(405)	(105)	(431)	(1,176)
Օտարումներ	12	34	393	21	460
Վերադասակարգումներ	5	12	(17)	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	(12,130)	(129,574)	(86,145)	(645)	(228,494)
Հաշվեկշռային արժեք					
Առ 1 հունվարի 2022թ.					
	67,754	100,234	131,991	5,475	305,454
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.					
	66,763	97,790	134,981	12,528	312,062
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	66,140	105,759	129,870	6,481	308,250

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա 17,996 մլն. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 15,837 մլն. ՀՀ դրամ) ընդհանուր մաշվածության ծախսից 17,079 մլն. ՀՀ դրամը (2022թ.՝ 15,203 մլն. ՀՀ դրամը) ներառված է վաճառքի ինքնարժեքում (տես Ծանոթագրություն 19), 294 մլն. ՀՀ դրամը (2022թ.՝ 323 մլն. ՀՀ դրամը)՝ ընդհանուր և վարչական ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 21) և 623 մլն. ՀՀ դրամը (2022թ.՝ 353 մլն. ՀՀ դրամը)՝ այլ գործառնական ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 22):

9 Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար

Ոչ ընթացիկ ակտիվների համար կատարված կանխավճարների շարժը հետևյալն է.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Կանխավճարներ հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու համար
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.	631
Ավելացումներ	10,337
Անավարտ շինարարության կազմ վերադասակարգված կանխավճարներ՝ համապատասխան ապրանքները և ծառայությունները ստանալուց հետո	(10,118)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ. և 1 հունվարի 2023թ.	850
Ավելացումներ	2,492
Անավարտ շինարարության կազմ վերադասակարգված կանխավճարներ՝ համապատասխան ապրանքները և ծառայությունները ստանալուց հետո	(2,393)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	949

10 Պաշարներ

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Գազ գազապահեստարաններում և խողովակաշարերի համակարգում	8,238	7,844
Հումք և այլ նյութեր	11,084	13,126
Այլ պաշարներ	63	83
Ընթացիկ տարում պաշարների դուրսգրում	(1,434)	(1,353)
Ընդամենը պաշարներ	17,951	19,700

2023թ-ին վաճառքի ինքնարժեքում ներառված պաշարների ծախսը կազմել է 164,425 մլն. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 195,905 մլն. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 19:

11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր		
- Ձեռնարկություններ	17,304	24,053
- Բնակչություն	18,747	18,963
Այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքեր	6,878	10,858
Օտարերկրյա ակտիվների վերահսկողության վարչության (OFAC) պատժամիջոցներով սառեցված գումարներ*	497	-
Հանած՝ արժեզրկման կորստի գծով պահուստը	(7,109)	(6,983)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	36,317	46,891
Կանխավճարներ	263	1,852
Փոխհատուցելի հարկեր	1	2
Միասնական հաշվի մնացորդ	24	42
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	36,605	48,787

* Օտարերկրյա ակտիվների վերահսկողության վարչության (OFAC) պատժամիջոցներով սառեցված գումարներն իրենցից ներկայացնում են փոխառությունների դիմաց վճարված դրամական միջոցները, որոնք արգելափակվել են թղթակից բանկի կողմից՝ Օտարերկրյա ակտիվների վերահսկողության վարչության կողմից վարկատուների նկատմամբ կիրառվող պատժամիջոցների համաձայն: Խմբի ղեկավարությունը ներկայումս ձեռնարկում է քայլեր դիմելու համար Միացյալ Նահանգների ֆինանսների նախարարությանը դրամական միջոցներն ապարգելափակելու խնդրանքով:

Ընկերությունն ընտրել է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված անցման մեթոդը ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման համար, և օգտագործում է այն բոլոր առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային կորուստների համար:

Պարտքային ռիսկին Ընկերության ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր հաճախորդի բնութագրերից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության հաճախորդների բազայի պարտքային ռիսկի վրա, այդ թվում՝ այն երկրին բնորոշ պարտազանցման ռիսկը, որտեղ իրենց գործունեությունն են իրականացնում հաճախորդները: Ընկերության գրեթե բոլոր հաճախորդների համար առաջնային աշխարհագրական շուկան Հայաստանի Հանրապետությունն է:

Ընկերությունն ապրանքներ է վաճառում և ծառայություններ է մատուցում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց: Ընկերության հասույթի մոտ 9% (2022թ-ին՝ 10%) վերագրելի է մեկ հաճախորդի հետ իրականացվող վաճառքի գործառնություններին:

Ընկերությունը չի պահանջում գրավ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում հաճախորդների համար

Ընկերությունն օգտագործում է պահուստավորման մատրից բոլոր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ստացվելիք առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որը ներառում է մեծ թվով փոքր գումարով մնացորդներ:

Կորստի մակարդակը հաշվարկվում է «roll rate» մեթոդով, որը հիմնված է այն հավանականության վրա, որ դեբիտորական պարտքը կանցնի ժամկետանցությունից մինչև դուրս գրում հաջորդական փուլերով: «Roll rate»-երը հաշվարկվում են առանձին հիմունքով տարբեր սեզոններում պարտքային ռիսկին ենթարկվածության համար՝ հիմք ընդունելով գնված ծառայության տեսակը: Կորուստների դրույքը հիմնված է վերջին երեք տարիների ընթացքում կրած փաստացի պարտքային կորուստների վրա: Խմբային հիմունքով գնահատված դեբիտորական պարտքերի համար կիրառվում է արժեզրկման 100% ավելի քան 365 օր ժամկետանց հաճախորդների համախառն առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով: Պակաս ժամկետով ժամկետանց առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով կիրառվում են արժեզրկման ավելի ցածր դրույքներ:

11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	8,690	(15)	(0.2%)	8,675
1 - 30 օր ժամկետանց	731	(16)	(2.2%)	715
31 - 90 օր ժամկետանց	240	(13)	(5.4%)	227
91 - 180 օր ժամկետանց	35	(5)	(14.3%)	30
181 - 365 օր ժամկետանց	158	(122)	(77.2%)	36
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	272	(272)	(100%)	-
	10,126	(443)	(4.4%)	9,683

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	18,650	(5)	0.03%	18,645
1 - 30 օր ժամկետանց	18	-	0.00%	18
31 - 90 օր ժամկետանց	13	-	0.00%	13
91 - 180 օր ժամկետանց	4	(1)	(25.0%)	3
181 - 365 օր ժամկետանց	17	(13)	(76.5%)	4
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	45	(45)	(100%)	-
	18,747	(64)	(0.3%)	18,683

11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	9,523	(13)	(0.1%)	9,510
1 - 30 օր ժամկետանց	209	(4)	(1.9%)	205
31 - 90 օր ժամկետանց	66	(4)	(6.1%)	62
91 - 180 օր ժամկետանց	43	(6)	(13.6%)	37
181 - 365 օր ժամկետանց	88	(66)	(75.0%)	22
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	266	(266)	(100.0%)	-
	10,195	(359)	(3.5%)	9,836

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	18,811	(7)	(0.04%)	18,804
1 - 30 օր ժամկետանց	39	(1)	(2.6%)	38
31 - 90 օր ժամկետանց	6	(1)	(16.7%)	5
91 - 180 օր ժամկետանց	4	(1)	(25.0%)	3
181 - 365 օր ժամկետանց	32	(24)	(75.0%)	8
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	71	(71)	(100.0%)	-
	18,963	(105)	(0.6%)	18,858

Իրավաբանական անձանց գծով դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը գերազանում է 1 մլրդ. ՀՀ դրամը, Ընկերությունը գնահատում է անհատական հիմունքով: Ընկերությունը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք դասում է պարտքային ռիսկի համապատասխան դասին՝ հիմք ընդունելով այն տվյալները, որոնք օգտագործվում են վնասի ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշներ, դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումներ և հաճախորդների մասին մամուլում առկա տեղեկատվություն) և կիրառելով պարտքի վերաբերյալ փորձագիտական դատողություն: Պարտքային ռիսկի մակարդակները որոշվում են կիրառելով որակական և քանակական գործոնները, որոնք ծառայում են որպես պարտագանցման ռիսկի հայտանիշ և համընկնում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության արտաքին վարկանիշերի սահմանումների հետ: Անհատական հիմունքով գնահատվող դեբիտորական պարտքերի համար Ընկերությունը գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմք ընդունելով ժամկետանցության կարգավիճակը և վերջին երկու տարիների ընթացքում պարտքային կորուստներ կրելու փաստացի փորձը:

11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, ակնկալվող պարտքային կորուստների և անհատական հիմունքով գնահատված դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	7,864	6,192	14,056
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(410)	(6,192)	(6,602)
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	7,454	-	7,454

Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 7,864 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 6,192 մլն. ՀՀ դրամ գումարով դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց են ավելի քան 365 օր:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, ակնկալվող պարտքային կորուստների և անհատական հիմունքով գնահատված դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	18,583	6,133	24,716
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(386)	(6,133)	(6,519)
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	18,197	-	18,197

Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 18,583 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 6,133 մլն. ՀՀ դրամ գումարով դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց են ավելի քան 365 օր:

11 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի շարժը:

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Արժեզրկման պահուստն առ 1 հունվարի	6,983	6,880
Տարվա ընթացքում պահուստի գուտ ավելացում	148	103
Տարվա ընթացքում պահուստի գումարի դիմաց դուրս գրված գումարներ	(22)	-
Արժեզրկման պահուստն առ 31 դեկտեմբերի	7,109	6,983

Ընկերության հաճախորդներից ոչ մեկին չի տրվել արտաքին վարկանիշ: Ընկերության հաճախորդների մեծամասնությունն ավելի քան 10 տարվա առևտրային հարաբերությունների պատմություն ունի Ընկերության հետ, քանի որ հիմնադրման օրվանից Ընկերությունը միակ լիցենզավորված ընկերությունն է, որը մատուցում է գազի բաշխման և գազի մատակարարման ծառայություններ:

12 Ժամկետային ավանդներ

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
«Արդշինբանկ» ՓԲԸ	930	736
«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ	224	219
«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ	4,023	-
Ընդամենը ժամկետային ավանդներ	5,177	955

Ժամկետային ավանդները տեղաբաշխված են Հայաստանի լավագույն տասնյակում ներառված բանկերում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված (2022թ.՝ Հայաստանի լավագույն տասնյակում, ընթացիկ և ոչ արժեզրկված): Տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 28-ում: Ընկերության դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մեծ մասը պահվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba3 վարկանիշով հայկական բանկերում, և Ընկերությունը չի ակնկալում, որ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ցպահանջ բանկային հաշիվներ	17,898	13,925
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	890	703
Առձեռն դրամական միջոցներ	2	4
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,790	14,632

Ֆինանսական գործարքները, որոնք չեն պահանջել դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և բացառված են առանձին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունից ներկայացված են Ծանոթագրություն 26-ում:

14 Կանոնադրական կապիտալ

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Թողարկված բաժնետոմսերի քանակ (հազարներով)	Սովորական բաժնետոմսեր՝ գուտ գործարքի հետ կապված ծախսերից
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	73,808	370,932
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	73,808	370,932

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սովորական բաժնետոմսերի ընդհանուր հայտարարված քանակը կազմում է 73,807,598 բաժնետոմս (2022թ.՝ 73,807,598 բաժնետոմս), յուրաքանչյուր բաժնետոմսը 5,026.5 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Կանոնադրական կապիտալում ներառված գործարքների ծախսի գումարը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 62 մլն. ՀՀ դրամ: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր թողարկված սովորական բաժնետոմսերն ամբողջովին վճարված են:

15 Վարկեր և փոխառություններ

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ոչ ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ	-	5,053
Ոչ ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	-	5,053
Ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ	-	30,721
Ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	-	30,721
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	-	35,774

Ընկերության վարկերը և փոխառություններն արտահայտված են հետևյալ արժույթներով.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ոչ ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ արտահայտված. - ԱՄՆ դոլարով	-	5,053
Ոչ ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	-	5,053
Ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ արտահայտված. - ԱՄՆ դոլարով	-	30,721
Ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	-	30,721
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	-	35,774

15 Վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Վարկերի և փոխառությունների հաշվեկշռային և իրական արժեքները հետևյալն են.

մյն. ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք		Իրական արժեք	
	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.
Վարկեր և փոխառություններ	-	35,774	-	35,774
Ընդամենը վարկեր և	-	35,774	-	35,774

մյն. ՀՀ դրամ	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման տարի	31 դեկտեմբերի 2023թ.		31 դեկտեմբերի 2022թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով չապահովված բանկային վարկեր	ԱՄՆ դոլար	Libor+4%	2024	-	-	35,421	35,774
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ				-	-	35,421	35,774

Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած զուտ պարտքի համեմատում

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացվում է զուտ պարտքի և Ընկերության ֆինանսական գործունեության արդյունքում առաջացած պարտավորությունների փոփոխության վերլուծությունը 2023թ. և 2022թ. համար: Սույն պարտավորությունների հոդվածներն արտացոլվում են առանձին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում՝ որպես ֆինանսավորում:

մյն. ՀՀ դրամ	Պարտավորություններ ֆինանսական գործունեությունից	
	2023թ.	2022թ.
Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած զուտ պարտավորություն առ 1 հունվարի	35,774	52,572
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	371	76
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(38,335)	(15,799)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(37,964)	(15,723)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	(167)	(9,239)
Այլ փոփոխություններ		
Կրեդիտորական պարտքերից վերադասակարգում (Ծանոթագրություն 26)	2,704	7,684
Տոկոսի հաշվեգրում	758	2,788
Վճարված տոկոսներ	(660)	(2,026)
Այլ ոչ դրամային շարժ	(445)	(282)
Զուտ պարտավորություն առ 31 դեկտեմբերի	-	35,774
Զուտ պարտավորություն առ 31 դեկտեմբերի	-	35,774

16 Պետական շնորհներ

Ընկերությունը ձեռք է բերել պետական շնորհներ ավտոմատացված գազաչափման համակարգի կառուցման համար և ճանաչել է դրանք հետաձգված եկամտի կազմում հետևյալ կերպ.

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Հետաձգված եկամուտ առ 1 հունվարի	94	132
Հետաձգված եկամտի ամորտիզացիա՝ համապատասխան ակտիվի մաշվածության հետ համադրելու համար	(38)	(38)
Հետաձգված եկամուտ առ 31 դեկտեմբերի	56	94

17 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	22,585	24,183
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր	2,058	1,946
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում ամորտիզացված արժեքով	24,643	26,129
Վճարվելիք հարկեր	5,907	7,238
Ստացված կանխավճարներ	1,517	1,511
Աշխատակիցներին հատուցման գծով հաշվեգրված ծախսեր	1,236	1,461
Ընդամենը առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	33,303	36,339

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 19,731 մլն. ՀՀ դրամ առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքերն արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 21,925 մլն. ՀՀ դրամ), որոնցից 19,491 մլն. ՀՀ դրամ պարտքերը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 21,853 մլն. ՀՀ դրամ), իրենցից ներկայացնում են բնական գազի գնման գծով առևտրային կրեդիտորական պարտքերը:

18 Հասույթի վերլուծությունն ըստ տեսակի

Ընկերությունը հասույթը հիմնականում ստանում է գազի և էլեկտրաէներգիայի բաշխումից և վաճառքից:

«Մատուցված ծառայություններ» հոդվածը ներառում է հյուրանոցային ծառայություններից, էլեկտրական ցանցին միացման աշխատանքներից, հաճախորդների գազի բաշխման համակարգերի և գազի սարքավորումների տեխնիկական սպասարկումից, ինչպես նաև կրթական և մարզաստորջային ծառայություններից ստացված եկամուտը: Ամբողջ հասույթը, բացառությամբ հյուրանոցային ծառայությունների գծով հասույթի, ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում:

Ամբողջ հասույթը հաճախորդների հետ պայմանագրերից է և մանրամասնեցված է հետևյալ կերպ:

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Գազի վաճառք	226,123	256,297
Էլեկտրաէներգիայի վաճառք*	18,061	13,381
Մատուցված ծառայություններ	6,718	6,755
Այլ	2	3
Ընդամենը հասույթ	259,904	276,436

* 2022թ-ից Խոսիքը տարեկան ստանում է մոտ 32 մլն. ԱՄՆ դոլար հզորության վճար Հրազդանի ՋԷԿ-ի (ՋԷԿ) 5-րդ էներգաբլոկի հետ կապված:

19 Վաճառքի ինքնարժեք

(ա) Գազի բաշխման և այլ հասույթի ինքնարժեք

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Գազի գնման ծախս	153,979	187,084
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	13,869	14,759
Մաշվածություն	10,200	9,933
Տեխնոլոգիական կորուստներ (սեփական կարիքներ)	8,454	7,752
Ծառայություններ, նորոգում և սպասարկում	6,955	7,234
Գազի փոխադրման ծախսեր	3,519	3,803
Գազից բացի այլ պաշարների ծախս	3,440	3,209
Այլ ծախսեր	699	557
Ընդամենը գազի բաշխման և այլ հասույթի ինքնարժեք	201,115	234,331

(բ) Էլեկտրաէներգիայի վաճառքի ինքնարժեք

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Մաշվածություն	6,879	5,270
Գազի գնման ծախս	3,217	365
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	843	803
Ծառայություններ, նորոգում և սպասարկում	199	617
Գազից բացի այլ պաշարների ծախս	127	342
Այլ ծախսեր	4	3
Ընդամենը էլեկտրաէներգիայի վաճառքի ինքնարժեք	11,269	7,400
Ընդամենը վաճառքի ինքնարժեք	212,384	241,731

20 Այլ գործառնական եկամուտ

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Եկամուտ հավատարմագրային կառավարումից	2,619	2,512
Արտարժույթի փոխարկումից եկամուտ	1,631	3,487
Շահաբաժինների տեսքով եկամուտ	646	119
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի վերականգնում (Ծանոթագրություն 12)	529	276
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	336	320
Վարձակալությունից եկամուտ	186	176
Հիմնական միջոցների օտարումից գուտ օգուտ	158	90
Եկամուտ պաշարների արժեքի նվազման գծով պահուստի հակադարձումից	47	67
Եկամուտ շնորհիվ հիմնական միջոցներից	38	38
Չուտ օգուտ այլ պաշարների վաճառքից	22	13
Հիմնական միջոցների արժեզրկման վերականգնում	18	42
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից՝ հանած կորուստը	-	428
Այլ եկամուտ	161	330
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	6,391	7,898

21 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	5,746	6,909
Վճարումների հավաքագրման ծախսեր	1,077	1,082
Մաշվածություն	294	323
Նորոգման և սպասարկման ծախսեր	231	187
Ներկայացուցչական, գործուղման և նմանատիպ ծախսեր	221	166
Շահութահարկից բացի այլ հարկեր	137	125
Կոմունալ ծառայությունների ծախսեր	112	110
Մասնագիտական ծառայությունների ծախսեր	67	57
Հեռահաղորդակցման ծախսեր	63	62
Բանկային ծախսեր	17	21
Իրացման ծախսեր	6	13
Այլ ընդհանուր և վարչական ծախսեր	1,127	1,249
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր	9,098	10,304

22 Այլ գործառնական ծախսեր

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	1,176	376
Արտարժույթի փոխարկման գծով ծախսեր	812	1,235
Կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից՝ հանած օգուտը	787	-
Ֆինանսական ակտիվների և պայմանագրի գծով ակտիվների արժեզրկում (Ծանոթագրություն 12)	677	398
Մաշվածություն	623	353
Վճարումներ ՀԾԿՀ-ին	398	340
Սոցիալական ենթակառուցվածքի պահպանման ծախսեր	389	48
Պաշարների արժեքի նվազման գծով պահուստ	203	746
Տույժեր և տուգանքներ	3	2
Այլ ծախսեր	1,114	980
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	6,182	4,478

23 Ֆինանսական եկամուտ

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Տոկոսային եկամուտ դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից	596	687
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից վարկերի և փոխառությունների գծով	167	9,212
Տոկոսային եկամուտ ժամկետային ավանդներից	165	60
Տոկոսային եկամուտ տրամադրված փոխառություններից	160	465
Ֆինանսական ակտիվների գծով զեղչի ծախսագրում	74	285
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ	1,162	10,709

24 Ֆինանսական ծախսեր

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով	917	2,788
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	917	2,788

25 Ծահույթահարկ

(ա) Ծահույթահարկի գծով ծախսի բաղադրիչները

Ծահույթահարկի գծով ծախսը ներառում է հետևյալը.

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ընթացիկ հարկ	814	-
Հետաձգված հարկ	5,404	5,205
Ծահույթահարկի գծով ծախս	6,218	5,205

(բ) Ծահույթի կամ վնասի՝ բազմապատկած կիրառելի հարկադրույքով և շահույթահարկի գծով ծախսի համադրում

Ընկերության 2023թ. եկամտի նկատմամբ կիրառելի շահույթահարկի դրույքաչափը 18% (2022թ-ին՝ 18%): Հարկերի գծով ակնկալվող և իրական ծախսի համադրումը ներկայացված է ստորև.

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ծահույթ մինչև հարկումը	29,876	35,742
Տեսականորեն հաշվարկված հարկի (ծախս)/փոխհատուցում օրենսդրությամբ սահմանված 18% դրույքաչափով (2022թ-ին՝ 18%)	(5,378)	(6,434)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը.		
- Չհարկվող եկամուտ	466	3,051
- Չնվազեցվող ծախսեր	(684)	(1,822)
Նախորդ տարվա հիմնական միջոցների հարկման բազայի ուղղում	(579)	-
Պակաս/(ավել) ներկայացված նախորդ տարիներում	(43)	-
Տարվա շահույթահարկի գծով ծախս	(6,218)	(5,205)

(գ) Նախորդ տարիներից փոխադրված հարկային վնաս

Նախորդ տարիներից փոխադրված հարկային վնասի մարման ժամկետներն են.

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Կուտակված հարկային վնասի մարման ժամկետները լրանում են հետևյալ ամսաթվերին.		
- 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին	-	384
- 2026թ. դեկտեմբերի 31-ին	-	60
Ընդամենը նախորդ տարիներից փոխադրված հարկային վնաս	-	444

ՖՀՄՄ-ի և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև: Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը ներկայացված է ստորև և գրանցված է 18% (2022թ.՝ 18%) դրույքաչափով:

25 Ծահույթահարկ (շարունակություն)

(դ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

մլն. ՀՀ դրամ	1 հունվարի 2023թ.	(Ծախսագրվում է)/ կրեդիտագրվում է շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնասի հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	(5,356)	(5,034)	(10,390)
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	12	2	14
Պաշարներ	233	28	261
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,723	17	1,740
Վարկեր և փոխառություններ	63	(63)	-
Պետական շնորհներ	1	8	9
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(312)	82	(230)
Նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնաս	444	(444)	-
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,193)	(5,404)	(8,596)
Ճանաչված հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,193)	(5,404)	(8,596)

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

մլն. ՀՀ դրամ	1 հունվարի 2022թ.	(Ծախսագրվում է)/ կրեդիտագրվում է շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնասի հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	(318)	(5,038)	(5,356)
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	-	-	-
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	12	-	12
Պաշարներ	206	27	233
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,783	(60)	1,723
Վարկեր և փոխառություններ	(81)	144	63
Պետական շնորհներ	(7)	8	1
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(242)	(71)	(313)
Նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնաս	659	(215)	444
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	2,012	(5,205)	(3,193)
Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	2,012	(5,205)	(3,193)

26 Նշանակալի անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն

Ֆինանսական գործարքները, որոնք չեն պահանջել կանխիկ միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և բացառվել են առանձին դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվությունից, հետևյալն են.

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն		
Սուտքեր վարկերից և փոխառություններից՝ գազի գծով կրեդիտորական պարտքի վերականգնվող մասնիկ	2,704	7,684
Անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն	2,704	7,684

2019թ. ապրիլի 1-ից, եթե կապակցված կողմի հետ բնական գազի առքուվաճառքի պայմանագրի պարտքը չի վճարվում սահմանված մարման ժամկետից հետո 35 օրվա ընթացքում, ապա այն վերականգնվող մասնիկ է որպես փոխառություն՝ տարեկան 5.04% տոկոսադրույքով:

27 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Երախտական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Ելնելով իր գնահատականներից՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի այս առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային պայմանական դեպքեր. Հայաստանի Հանրապետության հարկային և մաքսային օրենսդրությունը, որն, ըստ էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների՝ Ընկերության գործունեության և գործարքների նկատմամբ դրանք կիրառելիս: Հետևաբար, ղեկավարության հարկային դիրքորոշումը և այդ դիրքորոշումը հիմնավորող պաշտոնական թղթակցությունը կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հայաստանի Հանրապետության հարկային վարչարարությունն աստիճանաբար խստանում է, ներառյալ այն փաստը, որ առկա է այն հարկային գործարքների ստուգման առավել բարձր հավանականություն, որոնք չունեն հստակ գործարար նպատակ կամ կապված են հարկային օրենսդրությանը չհամապատասխանող կողմերի հետ: Ֆիսկալ ժամանակաշրջանը հարկերի մատով բաց է մնում հարկային մարմինների կողմից ստուգման՝ ստուգումն անցկացնելու տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիների համար: Որոշակի հանգամանքների դեպքում ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակահատվածներ:

Կապիտալ ծախսումների պարտավորություններ. 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի կապիտալ ծախսումներ պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցների գծով (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ բացակայում էին):

Գործառնական վարձակալման պայմանագրեր. Այն դեպքում, երբ Ընկերությունը հանդիսանում է վարձակալ, գործում է մեկ ամիս առաջ ծանուցմամբ պայմանագիրը չեղյալ համարելու պայմանը: Ղեկավարությունն էական չի համարում ապագա վարձակալական վճարների այն մասնաբաժնի ընդհանուր գումարը, որը չի կարող չեղյալ համարվել:

Չրջակա միջավայրի պահպանություն. Հայաստանի Հանրապետությունում շրջակա միջավայրի պահպանության կանոնակարգման համակարգը զարգանում է, և պետական մարմինների դիրքորոշումն այդ համակարգը ներդնելու հարցում շարունակաբար փոփոխվում է: Ընկերությունը պարբերաբար գնահատում է իր պարտավորությունները շրջակա միջավայրի պահպանության կանոնակարգման համաձայն: Երբ պարտավորությունները որոշվում են, դրանք անմիջապես ճանաչվում են: Հնարավոր պարտավորությունները, որոնք կարող են ծագել գործող կանոնակարգերի, քաղաքացիական իրավական համակարգի կամ օրենսդրության փոփոխման հետևանքով, չեն կարող գնահատվել, սակայն կարող են էական լինել: Գործող օրենսդրության ընթացիկ կիրառման պայմաններում ղեկավարությունը կարծում է, որ չկան շրջակա միջավայրի վնաս հասցնելու հետևանքով առաջացած նշանակալի պարտավորություններ:

28 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ընկերությունում ռիսկերի կառավարման գործառնություն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի նկատմամբ: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), պարտքային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գործառնության առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև, ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնությունները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Պարտքային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, որն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով: Պարտքային ռիսկն առաջանում է Ընկերության կողմից վարկավորման պայմաններով վաճառք իրականացնելու և մյուս կողմերի հետ ֆինանսական ակտիվներ առաջացնող այլ գործարքներ իրականացնելու արդյունքում: Ընկերության առավելագույն պարտքային ռիսկն ըստ ակտիվների դասակարգման արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝ առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ընկերությունը կառավարում է իր պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանաչափեր կիրառելով մեկ կոնտրագենտի կամ կոնտրագենտների խմբի գծով ստանձնած ռիսկերի ծավալի համար: Պարտքային ռիսկի սահմանափակումները պարբերաբար հաստատվում են ղեկավարության կողմից: Այդ ռիսկերն անընդհատ վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան կամ առավել հաճախակի վերանայման:

Ընկերության ղեկավարությունը դիտարկում է չվճարված առևտրային դեբիտորական պարտքերի վերլուծությունն ըստ ժամկետայնության և միջոցներ է ձեռնարկում ժամկետանց մնացորդների մասով: Հետևաբար, ղեկավարությունը տեղին է համարում տրամադրել վարկային ռիսկի ժամկետայնության վերաբերյալ և այլ տեղեկատվություն, ինչպես բացահայտված է Ծանոթագրություն 11-ում:

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում. Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացման ազդեցությանը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ չորս կոնտրագենտ (2022թ.՝ վեց կոնտրագենտ) 1,000 մլն. ՀՀ դրամից ավել ընդհանուր դեբիտորական պարտքերի մնացորդներով: Այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 12,251 մլն. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 24,145 մլն. ՀՀ դրամ) կամ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի համախառն գումարի 28%-ը (2022թ.՝ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի համախառն գումարի 43%-ը):

Շուկայական ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկերի: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Ընկերությունը սահմանում է ռիսկի այն մակարդակը, որը կարող է ընդունվել, ինչն էլ վերահսկվում է օրական կտրվածքով: Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս սահմանաչափերից դուրս վնասների առաջացումն այն դեպքերում, երբ տեղի են ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր:

Ստորև ներկայացված շուկայական ռիսկերի նկատմամբ զգայունությունը որոշվել է հիմք ընդունելով մեկ գործոնի փոփոխությունը՝ անփոփոխ պահելով մնացած այլ գործոնները: Գործնականում այս իրավիճակի տեղի ունենալը հավանական չէ, և մի շարք գործոններում փոփոխությունները կարող են փոխկապակցված լինել, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արտարժույթի դրույքաչափի փոփոխությունները:

28 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկի գծով դեկավարությունը սահմանում է սահմանաչափեր ռիսկերի նկատմամբ խոցելիության մակարդակի համար՝ ըստ արժույթի և ընդհանուր առմամբ: Դիրքերը վերահսկվում են ամսական կտրվածքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Ընկերության՝ արժույթի փոխարկման հետ կապված ռիսկին ենթարկվածությունը:

մլն. ՀՀ դրամ	Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.			Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.		
	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք
ԱՄՆ դոլար	315	(19,812)	(19,497)	4,244	(57,722)	(53,478)
Եվրո	73	-	73	71	(254)	(183)
Ռուսական ռուբլի	15	(10)	5	23	(14)	9
Ընդամենը	403	(19,822)	(19,419)	4,338	(57,990)	(53,652)

Վերը ներկայացված վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները: Ոչ դրամական ակտիվները չեն դիտարկվում որպես որևէ էական արժույթային ռիսկ առաջացնող:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է շահույթի կամ վնասի զգայունությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կիրառվող փոխարժեքի հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի հետ հարաբերակցությամբ, բոլոր այլ փոփոխականները հաստատուն պահելով:

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Մինչև հարկումը շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը		
ԱՄՆ դոլարի ամրապնդում 10%-ով (2022թ՝ ամրապնդում 10%-ով)	(1,950)	(5,348)
ԱՄՆ դոլարի անկում 10%-ով (2022թ.՝ անկում 10%-ով)	1,950	5,348
Եվրոյի ամրապնդում 10%-ով (2022թ.՝ ամրապնդում 10%-ով)	7	(18)
Եվրոյի անկում 10%-ով (2022թ.՝ անկում 10%-ով)	(7)	18

Ենթարկվածությունը հաշվարկվել է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթից բացի այլ արժույթով արտահայտված դրամական մնացորդների համար:

28 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքի վրա ազդող ռիսկին, որն առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների հետևանքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է Ընկերության ենթարկվածության աստիճանը տոկոսադրույքի ռիսկին: Աղյուսակը ներկայացնում է Ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներով արտահայտված գումարային չափերը, որոնք դասակարգված են՝ ելնելով այն հանգամանքից, թե որն է ավելի վաղ՝ պայմանագրային տոկոսադրույքի վերասահմանումը, թե մարման ժամկետը:

մլն. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2023թ.					
Տոկոսային ֆինանսական ակտիվներ	17,409	500	-	4,677	22,586
Տոկոսային ֆինանսական պարտավորություններ	(19,491)	-	-	-	(19,491)
Չուտ տոկոսի զգայունության տարբերություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2,082)	500	-	4,677	3,095
31 դեկտեմբերի 2022թ.					
Տոկոսային ֆինանսական ակտիվներ	12,867	-	200	755	13,822
Տոկոսային ֆինանսական պարտավորություններ	(21,853)	(15,255)	(14,956)	(5,563)	(57,627)
Չուտ տոկոսի զգայունության տարբերություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(8,986)	(15,255)	(14,756)	(4,808)	(43,805)

Ընկերությունը չունի տոկոսադրույքի ռիսկերի կառավարման համար ընդունված պաշտոնական քաղաքականություն և ընթացակարգեր, քանի որ ղեկավարությունը համարում է, որ այս ռիսկն էական չէ Ընկերության գործունեության համար:

Ընկերությունը վերահսկում է տոկոսադրույքներն իր ֆինանսական գործիքների համար: Ընկերության բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով կիրառվում են հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփվում են արդյունավետ տոկոսադրույքները համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ հիմնված հիմնական ղեկավար անձնակազմի կողմից դիտարկված հաշվետվությունների վրա:

Տարեկան %	2023թ.		2022թ.	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Ակտիվներ				
Տրամադրված փոխառություններ	-	-	-	-
Ժամկետային ավանդներ	6-10	4.05	6 – 9.25	2.45
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1.0 – 5.0	-	1.0 – 5.0	-
Պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	-	5.04 – 9.5	-	5.04 – 8.3

Վերը ներկայացված աղյուսակում «-» նշանը նշանակում է, որ Ընկերությունը չունի համապատասխան արժույթով ակտիվներ կամ պարտավորություններ:

28 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Դրամական միջոցների զգայնության վերլուծություն փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքների համար

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունը 100 բազիսային կետով կավելացներ (կնվազեցներ) շահույթը կամ վնասը մինչև հարկումը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես արտարժույթի փոխարժեքները, կմնան անփոփոխ:

մյն. << դրամ	Շահույթ կամ վնաս		Սեփական կապիտալ	
	100 բլ ան	100 բլ նվազում	100 բլ ան	100 բլ նվազում
2023թ.				
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ	-	-	-	-
Դրամական հոսքերի զգայնություն	-	-	-	-
2022թ.				
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ	(358)	358	(294)	294
Դրամական հոսքերի զգայնություն	(358)	358	(294)	294

Տոկոսադրույքի մակարդակի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարումը համարվել է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության վերահսկմամբ:

Այլ գնային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկված չէ բաժնեմասային գնի ռիսկի:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, երբ կազմակերպությունը դժվարանում է ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունների կատարման ժամանակ: Ընկերությունն օրական կտրվածքով առնչվում է դրամական միջոցների պահանջի խնդրին:

Իրացվելիության ռիսկը կառավարվում է Ընկերության ֆինանսական բաժնի կողմից: Դեկավարությունն ամսական կտրվածքով վերահսկում է Ընկերության դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները:

Ֆինանսական բաժինը վերահսկում է Ընկերության դիրքն ամսական կտրվածքով, ինչպես նաև նոր հնարավոր վարկերի և փոխառությունների ձեռքբերման ընթացքում իրականացվող գնահատման ժամանակ և հաշվետվություն է պատրաստում և ներկայացնում Ընկերության Ֆինանսական տնօրենին, որը վերջնական պատասխանատվություն է կրում իրացվելիության պահանջվող մակարդակը պահպանելու համար:

Ընկերությունն աշխատում է պահպանել կայուն ֆինանսավորման հիմք, որն առաջնայնորեն բաղկացած է բանկերին վճարվելիք գումարներից և պարտքային արժեթղթերից: Ընկերությունը ֆինանսական միջոցների ներդրումներ է կատարում իրացվելի ակտիվների դիվերսիֆիկացված փաթեթում, որպեսզի արագորեն և անմիջականորեն բավարարել չնախատեսված իրացվելիության պահանջները: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության իրացվելիության փաթեթը բաղկացած է ժամկետային ավանդներից (Ծանոթագրություն 13) և դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից (Ծանոթագրություն 14): Ըստ դեկավարության գնահատման՝ իրացվելի պորտֆելը կարող է իրացվել կանխիկով մեկ օրվա ընթացքում՝ չնախատեսված իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար:

Իրացվելիության դիրքը վերահսկվում է, և Ընկերության ֆինանսական բաժինը պարբերաբար իրականացնում է իրացվելիության պրես-թեստ՝ օգտագործելով ինչպես բնականոն, այնպես էլ առավել խիստ շուկայական պայմաններ ներառող սցենարներ:

28 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ցույց են տալիս պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ իրենց պայմանագրային մնացորդային ժամկետայնությամբ: Ժամկետայնության աղյուսակում բացահայտված գումարները պայմանագրային չգեղչված դրամական միջոցների հոսքեր են, ներառյալ ապագա տոկոսային վճարները և համախառն փոխառվական պարտավորությունները: Այդ չգեղչված դրամական միջոցների հոսքերը տարբերվում են առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ ներառված գումարից, քանի որ առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության գումարը հիմնված է գեղչված դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

մլն. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	24,643	-	-	-	-
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարները	24,643	-	-	-	-

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

մլն. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	15,255	14,956	5,563	35,774
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	26,129	-	-	-	26,129
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարները	26,129	15,255	14,956	5,563	61,903

29 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման ժամանակ Ընկերության նպատակներն են. պահպանել Ընկերության կարողությունը՝ շարունակելու իր գործունեությունն անընդհատության սկզբունքով՝ ապահովելով հատուցում բաժնետերերին և օգուտներ շահառուների այլ խմբերին և հաստատել կապիտալի օպտիմալ կառուցվածք՝ նվազեցնելով կապիտալի արժեքը: Կապիտալի կառուցվածքը հաստատելու և ճշգրտելու համար Ընկերությունը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել սկտիվները՝ նվազեցնելով պարտքը: Ընկերությունը դիտարկում է կառավարման ներքո գտնվող ընդհանուր կապիտալը՝ որպես սեփական կապիտալ, ինչպես այն ցույց է տրված առանձին ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից կառավարվող կապիտալի չափը 331,568 մլն. ՀՀ դրամ է (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 331,568 մլն. ՀՀ դրամ):

30 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ. Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք ակնկալվում են ստացվել նույն վարկային ռիսկ և մնացորդային մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքներն ընթացիկ տոկոսադրույքով գեղչելիս: Չեղչման համար օգտագործվող տոկոսադրույքները կախված են կոնտրագենտի վարկային ռիսկից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվել է օգտագործելով գնահատման մեթոդներ: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը գնահատվում է ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերով՝ գեղչելով նույն վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքով: Ցպահանջ կամ ծանուցման ժամանակաշրջանից հետո մարվող պարտավորությունների («պահանջի դեպքում մարման ենթակա պարտավորություններ») իրական արժեքը գնահատվում է որպես պահանջի դեպքում մարման ենթակա գումար՝ գեղչված սկսած պարտավորությունը մարելու հնարավոր պահանջի ներկայացման առաջին ամսաթվից: Գործածված գեղչված տոկոսադրույքները տատանվում են տարեկան 5%-ից մինչև տարեկան 11%-ը՝ կախված պարտավորության տևողությունից և արժույթից:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

31 Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների

Չափման նպատակների համար ՖՀՄՍ 9-ը «Ֆինանսական գործիքներ» դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները հետևյալ կատեգորիաների. (ա) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) ամորտիզացված արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ, (գ) ամորտիզացված արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ և (դ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ունեն երկու ենթակատեգորիա (i) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով պարտադիր չափվող ակտիվներ և (ii) ակտիվներ, որոնք սահմանվել են որպես այդպիսիք սկզբնական ճանաչման ժամանակ կամ հետագայում: Բացի այդ, ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը ներկայացնում են առանձին կատեգորիա:

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ներկայացումը վերոգրյալ չափման կատեգորիաներով՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.:

	Ամորտիզացված արժեքով չափվող 2023թ.
<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	
Ակտիվներ	
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 11)	
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, գուտ	36,317
Ժամկետային ավանդներ (Ծանոթագրություն 12)	
- Երեք ամսից ավել սկզբնական մարման ժամկետով ավանդներ	4,677
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 13)	
- Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	17,898
- Կարճաժամկետ ավանդներ	500
- Դրամական միջոցներ ճանապարհին	890
- Դրամական միջոցներ դրամարկղում	2
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	60,284

31 Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների (շարունակություն)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ներկայացումը վերոգրյալ չափման կատեգորիաներով՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.:

	Ամորտիզացված արժեքով չափվող 2023թ.
<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	
Ակտիվներ	
Առևտրային և այլ դերիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 11)	
- Առևտրային և այլ դերիտորական պարտքեր, գուտ	46,891
Ժամկետային ավանդներ (Ծանոթագրություն 12)	
- Երեք ամսից ավել սկզբնական մարման ժամկետով ավանդներ	955
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 13)	
- Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	13,925
- Դրամական միջոցներ ճանապարհին	703
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	62,474

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

32 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2024թ. հունվարի 17-ին, բաժնետերերի 2023թ. նոյեմբերի 10-ի որոշման համաձայն, Ընկերության կանոնադրական կապիտալը նվազել է՝ կազմելով 315,158,000 հազ. ՀՀ դրամ՝ սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքի նվազման հետևանքով: